

PHIẾU HƯỚNG DẪN HỌC SINH TỰ HỌC MÔN NGỮ VĂN
KHỐI LỚP 7
TUẦN 20 (24/1 - 29/1/2022)

NỘI DUNG	GHI CHÚ
Tên bài học/ chủ đề Khối lớp 7	Tục ngữ về thiên nhiên và lao động sản xuất Tục ngữ về con người và xã hội Rút gọn câu Câu đặc biệt
Hoạt động 1: <i>Đọc tài liệu và thực hiện các yêu cầu.</i> Đọc kĩ các câu tục ngữ và thực hiện yêu cầu 1,2,3,4 SGK/ 4,5	<p style="text-align: center;">Văn bản: TỤC NGỮ VỀ THIÊN NHIÊN VÀ LAO ĐỘNG SẢN XUẤT</p> <p>I. <u>Tìm hiểu chung</u> 1. <u>Khái niệm</u>: Tục ngữ: sgk/ 3,4</p> <p>II. <u>Đọc- hiểu văn bản</u></p> <p>1. <u>Tục ngữ về thiên nhiên</u></p> <p>* <u>Câu 1</u> <i>Đêm tháng năm chưa nằm đã sáng,</i> <i>Ngày tháng mười chưa cười đã tối.</i> -> Phép đối, cách nói cường điệu phóng đại. -> Tháng năm đêm ngắn, ngày dài. Tháng mười đêm dài, ngày ngắn, . => Nhắc nhở chúng ta phải biết tranh thủ, tiết kiệm thời gian và sắp xếp công việc cho phù hợp.</p> <p>*<u>Câu 2</u> <i>Mau sao thì nắng, vắng sao thì mưa.</i> -> Phép đối, cấu trúc theo kiểu điều kiện- giả thiết-kết quả: ...thì... -> Ngày nào đêm trước trời có nhiều sao, hôm sau sẽ nắng, ít sao, sẽ mưa.</p>

=> **Giúp con người có ý thức biết nhìn sao để dự đoán thời tiết, sắp xếp công việc.**

***Câu 3**

Ráng mỡ gà, có nhà thì giữ

-> Ấn dụ.

-> Khi trên trời xuất hiện ráng có sắc vàng màu mỡ gà tức là sắp có bão.

=> **Chủ động giữ gìn nhà cửa, hoa màu.**

***Câu 4**

Tháng bảy kiến bò, chỉ lo lại lụt.

-> Vân lung, nhịp 4/4

-> khi thấy kiến di chuyển từng đàn vào tháng 7 là điềm báo sắp có lũ lụt.

=> **Có ý thức dự đoán lũ lụt từ hiện tượng tự nhiên để chủ động phòng chống.**

2. Tục ngữ về lao động sản xuất

***Câu 5**

Tấc đất tấc vàng

-> Câu rút gọn, lối nói phóng đại, ẩn dụ.

-> Đề cao giá trị của đất: đất được coi như vàng, quý như vàng.

=> **Con người phải biết quý trọng, gìn giữ đất đai**

***Câu 6**

Nhất canh trì, nhị canh viên, tam canh điền.

-> Sử dụng từ Hán Việt

-> Thứ tự các nghề đem lại lợi ích cho con người.

=> **Giúp con người biết khai thác tốt điều kiện, hoàn cảnh tự nhiên để tạo ra của cải vật chất.**

***Câu 7**

Nhất nước, nhì phân, tam cần, tứ giống.

-> Liệt kê

-> **Khẳng định tầm quan trọng của các yếu tố: nước, phân, lao động, giống lúa trong sản xuất nông nghiệp.**

***Câu 8**

Nhất thì nhì thục

-> Sử dụng câu rút gọn

Độc ghi nhớ SGK/5

Độc kĩ các câu tục ngữ và thực hiện yêu cầu 1,2,4 SGK/13

-> Khẳng định tầm quan trọng của thời vụ và đất đai đã được khai phá, chăm bón đối với nghề trồng trọt.

III. Tổng kết:

***Ghi nhớ sgk/5**

Văn bản:

TỤC NGỮ VỀ CON NGƯỜI VÀ XÃ HỘI

I. Tìm hiểu chung:

Chú thích: SGK/12

II. Đọc- hiểu văn bản

***Câu 1**

Một mặt người bằng mười mặt của

-> Ẩn dụ, nhân hoá, so sánh.

=> **Đề cao giá trị con người: người quý hơn của, quý gấp bội lần.**

***Câu 2**

Cái răng, cái tóc là góc con người.

-> Khuyên nhủ mọi người cần giữ gìn răng tóc của mình.

=> **Thể hiện cách nhìn nhận, đánh giá, bình phẩm con người của nhân dân.**

***Câu 3**

Đói cho sạch, rách cho thơm.

-> Phép đối

- Nghĩa đen: dù đói vẫn phải sạch sẽ, rách vẫn phải thơm tho.

- Nghĩa bóng: dù nghèo khổ thiếu thốn vẫn phải sống trong sạch .

=> **Giáo dục con người phải có lòng tự trọng. Phải biết giữ gìn phẩm giá của mình trong bất kì hoàn cảnh nào.**

***Câu 4**

Học ăn, học nói, học gói, học mở.

- 4 vé đẳng lập, bổ sung cho nhau.

- Điệp từ “ học”

- Muốn sống cho có văn hoá, lịch sự thì cần phải học: học từ cái nhỏ đến cái lớn, học hàng ngày.

	<p>=> <i>Lời khuyên về tinh thần học hỏi, về sự khéo léo trong cách ứng xử và trong giao tiếp.</i></p> <p>Câu 5 <i>Không thầy đố mày làm nên.</i> -> <i>phải kính trọng, biết ơn và tìm thầy mà học.</i> => Đề cao vai trò của người thầy trong việc giáo dục, dạy học và đào tạo con người.</p> <p>Câu 6 <i>Học thầy không tày học bạn.</i> -> So sánh => Đề cao vai trò của việc học bạn.</p> <p>*Câu 7 <i>Thương người như thể thương thân</i> -> So sánh => Thương yêu người khác như chính bản thân mình.</p> <p>*Câu 8 <i>Ăn quả nhớ kẻ trồng cây</i> -> Lời khuyên về lòng biết ơn với người đã làm nên thành quả cho mình hưởng thụ.</p> <p>*Câu 9 <i>Một cây làm chẳng nên non Ba cây chụm lại nên hòn ...</i> -> Ẩn dụ => Đề cao sức mạnh của sự đoàn kết.</p>
<p>Đọc ghi nhớ SGK/13</p>	<p>III. Tổng kết: <i>Ghi nhớ (sgk)/13</i></p>
<p>Đọc các ví dụ và thực hiện yêu cầu câu 1,2,3,4 SGK/14,15</p>	<p style="text-align: center;">Tiếng Việt: RÚT GỌN CÂU</p> <p>I. Thế nào là rút gọn câu? 1. Ví dụ 1sgk/15: a. <i>Học ăn, học nói, học gói, học mở.</i> -> Thiếu CN b. <i>Chúng ta học ăn, học nói, học gói, học mở.</i> -> Đầy đủ CN và VN => Chủ ngữ câu a bị lược bỏ vì đây là câu tục ngữ khuyên chung cho tất cả người Việt Nam, lời nhắc nhở mang tính đạo lý truyền thống.</p>

<p>Độc ghi nhớ 1 SGK/15</p>	<p>2. Ví dụ 2 sgk/15: a. <i>Rồi ba bốn người, sáu bảy người.</i>(cũng đuổi theo nó) -> Lược bỏ VN: để tránh lặp từ ngữ đã xuất hiện ở câu trước. b. <i>Ngày mai.</i>(tớ đi Hà Nội) -> Lược bỏ cả CN và VN: tránh lặp, câu ngắn gọn hơn, thông tin nhanh hơn. => Câu rút gọn ➔ Ghi nhớ₁ (sgk):</p>
<p>Độc và thực hiện yêu cầu câu 1,2 SGK/15,16</p>	<p>II. Cách dùng câu rút gọn 1. Ví dụ 1 sgk/ 15 - <i>Chạy loăng quăng. Nhảy dây. Chơi kéo co.</i> -> Thiếu chủ ngữ => Câu văn khó hiểu 2. Ví dụ 2 sgk/15,16 - <i>Bài kiểm tra toán.</i> -> Thể hiện thái độ thiếu lễ phép. ➔ Ghi nhớ₂ (sgk)/16</p>
<p>Độc ghi nhớ 2 SGK/16</p>	<p style="text-align: center;">Tiếng Việt CÂU ĐẶC BIỆT</p>
<p>Độc và thực hiện yêu cầu phần I SGK/27</p>	<p>I. Thế nào là câu đặc biệt? Ví dụ - Ôi, em Thủy! -> không thể có CN và VN - Là loại câu không cấu tạo theo mô hình C – V. => Câu đặc biệt VD: Mưa! Ôi! Đẹp quá!</p>
<p>Độc ghi nhớ 1 SGK/28</p> <p>Độc kĩ bảng trong SGK/28 và đánh dấu X vào ô thích hợp đối với tác dụng của mỗi câu đặc biệt.</p>	<p>==> Ghi nhớ 1 SGK/28 II. Tác dụng của câu đặc biệt 1. Ví dụ - Xác định thời gian, nơi chốn. VD: <i>Một đêm mùa xuân.</i> - Liệt kê, thông báo về sự tồn tại của sự vật hiện tượng. VD: <i>Tiếng reo. Tiếng vỗ tay.</i></p>

<p>Đọc ghi nhớ SGK/29</p>	<p>- Bộc lộ cảm xúc. VD: <i>Trời ơi!</i> - Gọi đáp. VD: <i>-Sơn! Em Sơn! Sơn ơi!</i> <i>-Chị An ơi!</i> =>Ghi nhớ 2 SGK/29</p>
<p>Hoạt động 2: Kiểm tra, đánh giá quá trình tự học.</p>	<p>Sưu tầm thêm một số câu tục ngữ có nội dung phản ánh kinh nghiệm của nhân dân ta về các hiện tượng mưa, nắng, bão, lụt. Làm BT 1,2,3 SGK/16,17 Làm BT 1,2 SGK/29</p>